

Memòria de gestió del parc natural de Mondragó 2015

Presentació

El parc natural de Mondragó fou declarat mitjançant el Decret 85/1992, de 18 de novembre, modificat pel Decret 39/2002, de 15 de març. Així mateix, el seu Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de Mondragó (PORN) s'aprovà per acord del Consell de Govern de dia 10 de setembre de 1992.

El territori que conforma el parc natural Mondragó es troba inclòs íntegrament dins el lloc d'interès comunitari (LIC) i dins la zona d'especial conservació per a les aus (ZEPA) denominats Mondragó. Per tant, formen part de la Xarxa Natura 2000 a les Illes Balears, que deriva de la Directiva 92/43/CEE, d'Hàbitats.

La memòria de gestió és el document on queden reflectits les dades, resultats i conclusions més significatives dels diferents programes i projectes desenvolupats durant l'any en un espai natural protegit.

Es denominen programes aquelles activitats de gestió continuada al llarg del temps, generalment poc variables d'any en any. Per altra part, els projectes són conjunts d'actuacions puntuals, amb un objectiu identificat i concret, que s'assoleixen en un termini de temps determinat i generalment curt (un o pocs anys), en contraposició als programes, que tenen objectius a molt llarg termini o de durada indeterminada.

L'objectiu prioritari d'aquesta memòria és reunir en un document la informació rellevant de gestió realitzada durant el 2015 en el parc natural de Mondragó. És important la utilitat interna d'aquest document pels gestors de l'espai en vistes a millorar la gestió de cara al futur.

Seguidament es passen a enumerar les actuacions i conclusions més significatives dels programes i projectes inclosos en les 10 àrees de gestió que conformen el present document.

ÍNDIX

Presentació.....	2
Sumari.....	3
1. Junta rectora i equip de gestió del parc.....	5
1.1 Junta Rectora.....	6
1.2 Equip de gestió.....	6
2. Balanç econòmic 2015	7
2.1 Estat de despeses 2015	8
2.2 Estat d'ingressos 2015	10
3. Actuacions	12
3.1 Àrea de gestió per a la conservació.....	12
3.1.1 Programa de recuperació d'hàbitats.....	13
3.1.2 Programa de prevenció d'incendis i sanitat forestal.....	14
3.1.3 Programa de conservació de la flora i la vegetació.....	15
3.1.4 Programa de la fauna.....	17
3.1.5 Programa de gestió agrícola i ramadera	17
3.1.6 Programa de control d'espècies al·lòctones	18
3.1.7 Programa de conservació del sistema dunar de s'Amarador.....	18
3.1.8 Projecte de millora paisatgística dels voltants de l'estany de ses Fonts de n'Alis	19
3.1.9 Projecte de restauració ambiental de l'antic abocador de ses Doblegades	22
3.1.10 Projecte de recuperació del patrimoni etnològic	23
3.2 Àrea de desenvolupament socioeconòmic.....	25
3.2.1 Programa de col·laboració amb l'Ajuntament de Santanyí i amb altres institucions	29
3.2.2 Programa de foment de les relacions amb els propietaris de les finques privades del parc	29
3.2.1 Programa d'informació als propietaris del sector turístic	29
3.3 Àrea d'ús públic.....	30

3.3.1 Programa d'informació i atenció al públic.....	31
3.3.2 Programa de senyalització i manteniment dels itineraris	32
3.3.3 Programa d'interpretació i educació ambiental	33
3.3.4 Programa d'agenda d'activitats	35
3.3.5 Projecte de renovació de l'exposició del centre d'informació del parc i millora del seu espai exterior	56
3.3.6 Projecte de creació del nou itinerari de s'Hort d'en Metge	37
3.3.7 Projecte d'adequació de la caseta de can Cano	37
3.3.8 Projecte de seguiment del funcionament dels aparcaments del parc...	56
3.4 Àrea d'investigació i seguiment	40
3.4.1 Programa de seguiment de paràmetres meteorològics.....	41
3.4.2 Programa de seguiment d'hàbitats i espècies.....	41
3.4.3 Projecte de cartografia d'hàbitats i espècies	42
3.4.4 Programa de foment de la investigació al parc	42
3.5 Àrea de participació.....	45
3.5.1 Programa de comunicació	46
3.5.2 Programa de voluntariat.....	46
3.5.3 Programa de junta rectora.....	46
3.6 Àrea de manteniment	49
3.6.1 Programa de manteniment general	50
3.7 Àrea de vigilància.....	55
3.7.1 Programa de vigilància.....	56
3.8 Àrea d'administració.....	57
3.8.1 Programa de despeses corrents	58
3.8.2 Programa de gestió administrativa.....	58
3.8.2 Programa de la botiga del centre d'informació.....	58
3.8.3 Programa de formació i documentació	59
3.9 Àrea de planificació	59
3.9.1 Programa d'instruments de planificació del parc.....	59
3.10 Àrea d'avaluació.....	60
3.10.1 Programa d'avaluació.....	60

1 Junta Rectora i equip de gestió del parc

1.1 Junta Rectora

La Junta Rectora és l'òrgan de participació on es troben representats tots els sectors implicats en la gestió, conservació i altres activitats relacionades amb el parc.

Durant l'any 2015 no s'ha realitzat cap Junta Rectora.

1.2 Equip de gestió

Director

Tomàs Bosch Llull, compartit amb el parc natural de la península de Llevant

Tècnica d'espais naturals

Maria de Gràcia Salas Bas

Educadors ambientals

Gabriel Payeras Grau

Jordi Amengual Català

Informadores

Alicia Fraile Pérez

Llúcia Hernández Lorenzo

Auxiliar administrativa

Joana Vicens Lladó

Brigada de manteniment

Bibià Belmar Cirer (capatàs)

Eloïna Ribas Cerdà (treballadora de biodiversitat)

Agent de medi ambient

Joana Cardell Vich, depenent de la Secretaria General de la Conselleria

A més d'aquest equip, han participat en l'execució de les tasques descrites en el programa anual de 2015, brigades del Departament de Gestió Forestal i del Departament de Gestió de la Biodiversitat no adscrites directament al parc. També s'ha contractat personal externament per realitzar determinades tasques i ha intervingut personal de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

2 Balanç econòmic 2015

2.1 Estat de despeses

Durant l'any 2015 s'han invertit al parc natural de Mondragó **99.986,18 €** (sense comptabilitzar les despeses de personal ni les despeses corrents).

La següent taula mostra les despeses efectuades per àrees de gestió al 2015, tant les corresponents a IBANAT (segons les dades del parc i les facilitades pel Departament econòmic) com les corresponents a la Direcció General, comparades amb les quantitats pressupostades en el corresponent programa anual; s'inclouen també el pressupost i les despeses dels projectes finançats externament per la Fundació Obra Social La Caixa.

Àrea de gestió	Pressupost DG	Pressupost Ibanat	Pressupost altres entitats	Despesa DG	Despesa Ibanat	Despesa altres entitats
Conservació		14.700 €			10.377,01 €	
Desenvolupament socioeconòmic		200 €				
Ús públic		12.500 €	36.300 €	7.606,30 €	5.397 €	36.240,58 €
Investigació i seguiment	14.000 €	2.000 €		5.228,75 €	1.476,53 €	
Participació		250 €				
Manteniment		10.000 €			10.799,63 €	
Vigilància						
Administració		6.000 €			4.586,38 €	
Planificació	18.000 €			18.271 €		
SUBTOTAL	32.000 €	45.650 €	36.300 €	31.106,05 €	32.639,55 €	36.240,58 €
TOTAL		113.950 €			99.986,18 €	

2.2 Estat d'ingressos

Les dades corresponents als ingressos obtinguts pel parc natural de Mondragó al llarg de 2015 ascendeixen a 113.369,05 €, repartits entre els ingressos de la botiga, de les activitats d'agenda i de la concessió dels aparcaments.

Les quantitats ingressades queden reflectides a la següent taula:

	Quantitats ingressades
Botiga	283,05 €
Activitats d'agenda	506 € *
Aparcaments	112.580 €

* Quantitats ingressades entre els mesos de gener fins a setembre. A partir del mes d'octubre les activitats d'agenda són gratuïtes.

3.1 Àrea de gestió per a la conservació

3 Actuacions

3.1 Àrea de gestió per la conservació

Amb els programes i projectes inclosos en aquesta àrea de gestió es pretén garantir la conservació i recuperació dels hàbitats, espècies i patrimoni etnològic de l'espai natural protegit.

3.1.1 Programa de recuperació d'hàbitats

L'objectiu d'aquest programa és afavorir la millora i diversificació d'hàbitats per tal que puguin mantenir i acollir les espècies pròpies del parc i afavorir un increment de la biodiversitat.

Una de les actuacions contemplades en aquest apartat és el manteniment dels punts d'aigua existents (basses, piques i abeuradors): netejar l'excés de sediments i vegetació excessiva per evitar l'eutrofització i mantenir les seves característiques ecològiques idònies. En aquest sentit, en el mes de maig del 2015, es va arreglar l'abeurador que hi ha a l'inici de l'itinerari de s'Amarador. A principis del mes de juny, es va fer el manteniment dels abeuradors de Can Biga i Can Lluç Bassa, que serveixen com a abeuradors per a les tortugues. I a mitjans del mes de juny també s'arreglà l'abeurador que hi ha davant la finca de ca sa Muda, a la parcel·la 1000 del polígon 11, que estava fet malbé des de feia temps. Durant els mesos d'estiu, els abeuradors s'han mantingut amb aigua per a la fauna.

Abeurador situat a l'itinerari de s'Amarador

Abeuradors de tortugues

En aquest programa s'inclou la conservació del sistema dunar de s'Amarador afavorint la dinàmica geomorfològica entre la platja i la duna i promovent l'equilibri del sistema. Durant el 2015 s'ha acordonat un sector dunar associat a l'escala d'accés a la platja des de l'aparcament de ca sa Muda d'una longitud aproximada de 30 m aproximadament (veure apartat 3.1.7).

També està contemplat en aquest programa el manteniment de les zones humides de s'Amarador i de s'Estany de n'Alis amb les millors condicions ecològiques possibles, delimitant, si n'és el cas, zones de protecció per evitar la destrucció de l'hàbitat. En el mes de maig s'executaren les actuacions descrites en el "Projecte de restauració paisatgística a ses Fonts de n'Alis. Actuacions de recuperació de l'hàbitat i les espècies" (veure apartat 3.1.9).

3.1.2 Programa de prevenció d'incendis i sanitat forestal

L'objectiu d'aquest programa és disminuir el risc d'incendis forestals mitjançant la silvicultura preventiva.

Una de les actuacions emmarcades en aquest programa és el manteniment del camí d'accés al dipòsit d'aigua de la parcel·la situada al costat de Can Biga amb l'objectiu d'aconseguir que el punt d'aigua sigui accessible de forma segura per tots els mitjans d'extinció. En el mes de juny es va desbrossar la vegetació que impedia el pas d'un camió per aquest camí.

Durant el 2015 s'ha dedicat un gran nombre de jornals a les tasques de retirada d'arbres caiguts amb el temporal d'octubre del 2013. A la zona de s'Hort d'en Metge, Can Biga i Can Parra s'han retirat uns 120 pins caiguts i/o morts amb una brigada de s'Estel de Llevant, com una de les actuacions incloses en el projecte de condicionament del nou itinerari de s'Hort d'en Metge (veure apartat 3.3.6). Les restes de branques han estat triturades o cremades i els troncs retirats.

Durant el 2015 s'ha continuat amb la retirada de pins caiguts amb el temporal de finals de 2013. També s'ha invertit una quantitat destacable de jornals a retirar pins afectats per *Tomicus*. Durant els mesos de maig i juny les brigades del Departament de Gestió Forestal retiraren pins morts i pins afectats per *Tomicus* a les finques públiques situades a la zona de sa Guàrdia d'en Garrot, de s'Amarador i de sa Punta de ses Gatoves. Els troncs dels arbres afectats i els acumulats de l'any anterior de la Guàrdia d'en Garrot s'han retirat amb l'ajuda d'una brigada de s'Estel de Llevant, amb una part dels jornals inclosos com a millora del contracte d'explotació dels aparcaments. Les branques i troncs de la zona de s'Amarador i de sa Punta de ses Gatoves també s'han retirat.

Després de l'estiu, es continuaren les tasques de retirada de pins afectats per *Tomicus* a la zona de Can Cano, de s'Hort d'en Metge i de ses Fonts de n'Alis. En total, les brigades del Departament de Gestió Forestal han retirat 274 pins.

Tasques de retirada de branques i troncs de la zona de sa Punta de ses Gatoves i s'Amarador

Com cada any, l'agent de medi ambient destinat al parc ha estat responsable d'autoritzar les actuacions de crema així com les sol·licituds de tala tant per part de particulars com de gestors del parc.

3.1.3 Programa de conservació de la flora i la vegetació

L'objectiu d'aquest programa és aconseguir una superfície favorable de boscos i matollars i millorar la seva funció com a hàbitat.

Durant l'any 2015 s'han realitzat les següents repoblacions:

En el mes de març es va realitzar una sembra de 85 plantes a la zona de l'esplanada situada darrera la platja de ses Fonts de n'Alis. Es plantaren 20 savines, 25 pins, 15 aladerns de fulla estreta, 10 romanins i 15 tamarells. La plantació es va realitzar amb personal del parc natural de Mondragó amb l'ajuda d'una brigada de s'Estel de Llevant. Aquesta era una de les actuacions contemplades en el *Projecte de millora paisatgística dels voltants de ses Fonts de n'Alis*. (veure apartat 3.1.8)

Durant els mesos d'estiu s'ha realitzat un manteniment de les zones reforestades en anys anteriors, sobretot de les repoblacions de l'esplanada de darrera la platja de ses Fonts de n'Alis i de sa Guàrdia d'en Garrot. Les actuacions han consistit en col·locar els

protectors caiguts i realitzar regs de suport per tal d'afavorir l'assentament i supervivència de les plantes.

Dia 16 de juny alumnes de l'IES Santanyí regaren la repoblació feta en anys anteriors a sa Punta de ses Gatoves.

Els dies 7 i 8 d'octubre es va fer una reforestació de 120 plantes en un tram que comunica la carretera de Mondragó amb el camí de Son Marimon, que té devers 400 metres de longitud i en els marges del qual es trobaven enderrocs i residus, que foren retirats amb la col·laboració de l'Ajuntament de Santanyí. Les espècies i quantitat que es plantaren varen ser: 30 mates, 30 ullastres, 30 estepes llimonenques i 30 aladerns de fulla estreta (veure apartat 3.6.1).

A finals del mes d'octubre es varen repoblar els voltants de l'itinerari de sa Guàrdia d'en Garrot, sobretot en aquells punts on hi havia tiranys oberts. També es plantaren les faltes de la repoblació feta l'any anterior a la finca de Can Cano. Aquestes repoblacions les va dur a terme una brigada del Departament de Gestió Forestal. Les plantes utilitzades per restituir les comunitats vegetals d'aquestes zones han estat: 144 savines, 520 pins, 201 ullastres, 131 mates, 52 aladerns de fulla estreta, 50 estepes i 44 romanins. En total 1092 plantes.

A principis del mes de desembre es va realitzar una repoblació a les finques públiques de Can Biga i de Can Parra, a les zones que havien quedat més afectades i esclarissades després del temporal. Es plantaren un total de 180 plantes: 20 mates, 20 ullastres, 20 lavandes, 20 aladerns de fulla estreta, 20 alzines, 50 pins i 30 romanins. Aquestes tasques es realitzaren amb una brigada de s'Estel de Llevant com una de les actuacions incloses en el projecte de condicionament del nou itinerari de s'Hort d'en Metge (veure apartat 3.3.6)

3.1.4 Programa de conservació de la fauna

L'objectiu d'aquest programa és millorar l'estat de conservació de les espècies que destaquen pel seu grau d'amenaça o singularitat, sobretot les endèmiques o de distribució reduïda, afavorint les poblacions locals i els hàbitats que ocupen.

Una de les actuacions incloses en aquest programa és el de reforçar les poblacions de tortuga del parc. Dia 12 de setembre, mitjançant una activitat d'agenda es va dur a terme una amollada de 30 tortugues de terra (*Testudo hermanni*) a les zones de l'itinerari del mirador de ses Fonts de n'Alis i de Can Cano. El mateix dia s'alliberaren altres animals recuperats en diferents circumstàncies pel COFIB, 2 eriçons (*Atelerix algirus*), 1 mussol (*Otus scops*) i 1 sebel·lí (*Burhinus oedicephalus*).

Com en anys anteriors, s'han mantingut els punts d'aigua de les finques públiques del parc (veure apartat 3.1.1) i s'ha realitzat el manteniment de les caixes niu per a espècies d'aus passeriformes (veure apartat 3.4.2)

3.1.5 Programa de gestió agrícola i ramadera

L'objectiu d'aquest programa és conservar, potenciar i recuperar el paisatge agrari tradicional de les finques públiques del parc natural de Mondragó.

Les actuacions realitzades segueixen les directrius marcades en el pla de gestió agrícola i ramadera del parc redactat l'any 2006, que tenen com objectiu bàsic mantenir la biodiversitat i els processos ecològics que caracteritzen aquest ambient.

En el 2015 s'han llaurat dues vegades les parcel·les agrícoles de propietat pública i s'han podat un total de 144 arbres fruiters. S'han retirat 20 arbres morts, entre ametllers i garrovers i s'han plantat algunes de les faltes, 8 garrovers i 8 figueres a Can Cano i 2 garrovers a Ca na Martina. Aquestes tasques han estat realitzades pel Departament de Gestió Forestal.

Durant el mes d'octubre l'associació Dignitat i Feina s'encarregà de la recollida d'ametlles i garroves de les finques públiques agrícoles.

L'associació s'Estel de Llevant, mitjançant el projecte de condicionament del nou itinerari també ha duit a terme actuacions incloses en el programa de gestió agrícola i ramadera. En concret va realitzar una poda de formació i de manteniment dels

garrovers i ametllers de les finques dels voltants de l'itinerari, Can Biga, Can Parra i Can Vicens, retirà arbres morts o caiguts i col·locà els tutors que feien falta. Així mateix, també realitzà una plantació d'una desena d'arbres fruiters a la finca de s'Hort d'en Metge: 2 magraners, 2 codonyers, 2 atzerolers, 2 pruneres de frare roig, 1 cirerer i 1 albercoquer de galta roja.

3.1.6 Programa de control d'espècies al·lòctones

L'objectiu d'aquest programa és dur a terme el control d'espècies al·lòctones invasores o potencialment invasores en l'àmbit del parc natural. La invasió d'aquestes espècies constitueix una seriosa amenaça contra la biodiversitat, ja que les espècies exòtiques poden ocupar i/o modificar els hàbitats de les espècies natives.

Durant el 2015, per manca de personal no s'han retirat els efectius poblacionals d'espècies al·lòctones a les parcel·les de titularitat privada de les quals es disposava de la corresponent autorització del propietari.

Enguany no s'han instal·lat gàbies per moixos assilvestrats.

3.1.7 Programa de conservació del sistema dunar de s'Amarador

L'objectiu d'aquest programa és garantir un estat de conservació favorable i recuperar el sistema dunar de s'Amarador.

A finals del mes de desembre de 2014 es tramità la sol·licitud d'ocupació temporal de terrenys en zona de domini públic maritimoterrestre per a l'ampliació del tancament amb pals i cordes del sistema dunar de s'Amarador, d'acord amb les propostes de gestió dunar de l'estudi tècnic *Realització de protocols de gestió dels sistemes platja-duna del parc natural de Mondragó i seguiment de perfils topogràfics*, redactat per Quatre Consultoria Ambiental l'any 2014.

El dia 19 de gener, amb registre d'entrada a Ibanat núm. 282/2015, es va rebre l'autorització de la Demarcació de Costes per dur a terme la instal·lació de pals i corda d'acord amb el "Projecte de restauració del sistema dunar de s'Amarador" que s'havia redactat per part del parc.

Dia 19 de febrer s'iniciaren les tasques d'ampliació dels tancaments amb pals i cordes del sistema dunar de s'Amarador. En concret, s'ha acordonat un sector dunar associat a l'escala d'accés a la platja des de l'aparcament de ca sa Muda d'una longitud aproximada de 30 m aproximadament.

A més, s'han retirat dues papereres de fusta, que per la seva ubicació i ús donaven lloc a un procés puntual de tipus erosiu.

Per altra banda, s'han dissenyat i fabricat noves senyals informatives sobre el sistema dunar.

3.1.8 Projecte de millora paisatgística dels voltants de l'estany de ses Fonts de n'Alis.

L'objectiu d'aquest projecte és conservar i restaurar els diferents hàbitats naturals dels voltants de la zona humida de ses Fonts de n'Alis per afavorir un augment de la biodiversitat associada.

S'ha fet un manteniment de la repoblació situada darrera l'esplanada de darrera la platja de ses Fonts de n'Alis.

El dia 19 de febrer de 2015, amb número de registre de sortida 135/2015, es sol·licità autorització a la Demarcació de Costes per dur a terme les actuacions descrites en el "Projecte de restauració paisatgística a ses Fonts de n'Alis. Actuacions de recuperació de l'hàbitat i les espècies".

El dia 2 de març, amb registre d'entrada a Ibanat núm. 854/2015, es va rebre l'autorització de la Demarcació de Costes per dur a terme les actuacions descrites en el projecte esmentat.

A continuació es descriuen les actuacions que s'han realitzat per tal de recuperar la zona:

Dimecres dia 4 de març: fent ús de maquinària es retirà una part dels maresos que estaven incrustats en el sòl de l'esplanada. Així mateix, s'aprofità la maquinària per llevar alguns troncs i una rabassa de pi del temporal de l'octubre de 2013.

Retirada de maresos

Retirada dels pins

Dijous dia 5 de març: també mitjançant maquinària es retiraren dues rabasses de pins del costat de l'estació de bombeig d'aigües residuals i es va descompactar el sòl per tal de facilitar la plantació.

Retirada de dues rabasses de pi

Descompactació del sòl

Divendres dia 6 de març: es començà el tancament amb pals de fusta per tal de delimitar la zona a recuperar. Els pals es varen col·locar cada 1,5 m traçant una línia recta des de l'estany cap al portell d'entrada, sobresortint del terra 60 cm. Es va deixar un vial que condueix fins a l'estació de bombeig d'aigües residuals.

Instal·lació de pals

Dilluns 9 de març: una vegada finalitzat el nou tancament, es llevaren els pals que delimitaven l'antic tancament i es començà amb la plantació.

Retirada de l'antic tancament

Dimarts 10 de març: es sembraren les següents espècies procedents del viver de Menut: 20 *Juniperus phoenicea*, 25 *Pinus halepensis*, 15 *Phillyrea angustifolia*, 10 *Rosmarinus officinalis*, 15 *Tamarix spp.*

Es realitzà també el manteniment de la repoblació existent, es retiraren tutors i protectors que ja no eren necessaris i es regaren totes les plantes.

Per altra banda, es dissenyà i fabricà un cartell informatiu del projecte:

Les actuacions varen ser realitzades per l'Ibanat, amb el suport de tres persones de s'Estel de Llevant el dia de la plantació.

Durant els mesos d'estiu, es va regar la plantació almenys una vegada cada 15 dies. Així mateix, s'han hagut d'anar reposant els pals que eren arrabassats o tombats.

Cal esmentar que a finals de 2014 s'instal·là una barrera de fusta en el portell d'entrada de l'esplanada situada darrera la platja de ses Fonts de n'Alis. En el mes de febrer de 2015, per tal que els vehicles de subministrament dels establiments existents poguessin tenir accés, es va lliurar una clau del pany de la barrera als propietaris del bar-restaurant de ses Fonts de n'Alis, a l'empresa de manteniment de l'estació de bombeig d'aigües residuals, a la Demarcació de Costes i a l'Ajuntament de Santanyí.

3.1.8 Projecte de restauració ambiental de l'antic abocador de ses Doblegades

L'objectiu d'aquest projecte és restaurar ambientalment l'entorn de l'antic abocador del camí de ses Doblegades, retirant els enderrocs acumulats il·legalment a les voreres del camí i millorant l'estat ecològic del propi abocador clausurat mitjançant les actuacions que proposi el pertinent projecte tècnic.

Durant el mes de setembre de 2015 es va redactar el "*Projecte de restauració ambiental de l'antic abocador del camí de ses Doblegades, en el parc natural de Mondragó*". El projecte contempla una proposta de mesures correctores per tal de recuperar la qualitat paisatgística i ecològica de l'entorn i preveu dur a terme, entre d'altres, les següents actuacions: retirada de vidres, retirada de flora al·lòctona invasora, retirada o trituració d'enderrocs superficials, condicionament del sòl i sembra d'espècies autòctones pròpies de l'hàbitat. Aquest projecte serà executat durant el 2016 en la mesura que es pugui.

3.1.9 Projecte de recuperació del patrimoni etnològic

L'objectiu d'aquest programa és recuperar i mantenir els elements de valor etnològic existents al parc.

Durant el mes de gener i febrer una brigada de l'entitat s'Estel de Llevant dedicà una part dels 45 jornals inclosos com a millora del contracte d'explotació dels aparcaments a la reparació d'alguns esbaldrechs existents a la paret de Ca sa Muda, a la paret de Can Cano que limita amb el camí asfaltat i a la paret amitgera de Can Cano amb la parcel·la 1022 del polígon 11.

Brigada de s'Estel de Llevant arreglant esbaldrecs de la tanca de Ca sa Muda

Paret de la tanca de Can Cano reparada

També s'han fet una sèrie d'intervencions de manteniment en els abeuradors i piques de les parcel·les públiques del parc (veure apartat 3.1.1).

Així mateix, s'han obtingut els informes necessaris per tal de poder sol·licitar la llicència d'obres del projecte de recuperació de la caseta de s'Hort d'en Metge situada a la parcel·la 1142 del polígon 11. A dia d'avui es disposa dels informes PORN i Xarxa Natura 2000, l'informe d'Àrea de Prevenció de Riscs d'Incendis i l'informe d'Àrea de Prevenció de Riscs d'inundació i es preveu que a principis de 2016 es pugui sol·licitar la llicència d'obra municipal i s'executi el projecte.

Amb la finalitat de restaurar el forn de calç del Caló d'en Perdiu, situat al costat de l'itinerari de la Punta de ses Gatoves, a principis d'octubre del 2014 es va presentar la documentació necessària a l'Ajuntament de Santanyí per obtenir la llicència d'obres. En el mes de maig es va obtenir la llicència d'obres per arreglar el forn de calç. En el mes de novembre es dugueren a terme les obres de restauració del forn de calç de sa Punta de ses Gatoves, que foren executades per Refoart, S.L. Les tasques consistiren en:

- Neteja i desbrossament de la zona.
- Desmuntatge del mur de pedra en sec construïda parcialment a sobre del forn.
- Excavació de l'interior del forn i localització de la boca.

- Neteja i consolidació dels paraments de la caixa de la construcció: retirada de terra aportada, reconstrucció del parament per sostenir el reble i anastilosi de pedra desplaçada del seu lloc.
- Consolidació de la boca i aportació d'enteniment de l'estructura: rejuntat de les pedres del sòl i col·locació de noves lloses per anivellar tot el sòl d'aquesta àrea.
- Conservació passiva per disminuir esorrenties d'aigua a l'interior de la caixa: realització de "dics" amb terra i pedra i lleus anivellats per permetre evacuar l'aigua cap a una altra zona.

Fotografies del forn de calç del Caló d'en Perdiu abans i després de la restauració

3.2 Àrea de desenvolupament socioeconòmic

3.2 Àrea de desenvolupament socioeconòmic

Aquesta àrea de gestió engloba totes aquelles actuacions encaminades a l'aprofitament sostenible dels recursos naturals i els beneficis socials que potencialment es poden obtenir de l'espai natural protegit al municipi de Santanyí.

3.2.1 Programa de col·laboració amb l'Ajuntament de Santanyí i amb altres institucions

L'objectiu d'aquest programa és col·laborar amb l'Ajuntament de Santanyí i amb altres institucions per a dur a terme accions conjuntes relacionades amb el parc natural.

Enguany, a principis del mes d'octubre s'organitzaren unes jornades de col·laboració entre la brigada municipal de l'Ajuntament de Santanyí i la del parc per tal dur a terme de manera conjunta la retirada de residus acumulats en la travessia del camí de son Marimon (veure apartat 3.6.1).

3.2.2 Programa de foment de les relacions amb els propietaris de les finques privades del parc

L'objectiu d'aquest programa és el de promoure les relacions de col·laboració entre l'administració autonòmica i els propietaris de les finques privades del parc.

En aquest sentit, al llarg de 2015 des de les oficines de gestió del parc natural de Mondragó s'ha intentat resoldre les consultes o dubtes que poguessin tenir els propietaris en relació amb el parc i se'ls ha ajudat en la tramitació de documentació o sol·licituds.

Dia 18 de maig es va dur a terme una reunió entre els diferents sectors implicats en la gestió del parc, entre aquests els propietaris de finques privades, en la qual se'ls va informar la redacció dels documents tècnics per a un nou PORN, que estava realitzant l'empresa Lavola, i hi varen poder exposar les seves suggerències.

3.2.1 Programa d'informació als professionals del sector turístic

La principal actuació d'aquest projecte era realitzar una jornada de formació per a professionals del turisme i de l'oci, en la qual se'ls havia d'informar dels serveis i equipaments que ofereix el parc, així com dels seus valors naturals i de les activitats que s'hi poden fer. Aquesta jornada pretenia aportar informació sobre les possibilitats

d'ús públic del parc, respectant la normativa i sense perjudicar-ne els seus valors naturals i culturals.

Durant el 2015 no s'ha realitzat la jornada de formació per a professionals del turisme. Això no obstant, sí que s'ha aportat informació als professionals que ho han demanat sobre les possibilitats d'ús públic del parc.

3.3 Àrea d'ús públic

3.3 Àrea d'ús públic

Aquesta àrea de gestió agrupa totes aquelles actuacions encaminades a garantir un ús públic de qualitat compatible amb la conservació dels valors naturals i culturals del parc i fomentar el seu coneixement i la gestió que s'hi realitza.

3.3.1 Programa d'informació al públic i d'atenció als propietaris

L'objectiu d'aquest programa és informar i atendre als usuaris sobre diferents aspectes o dubtes que tenguin sobre el parc: valors naturals, normativa a complir, tràmits administratius a realitzar, etc. Aquesta tasca es realitza al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis i a l'oficina de gestió de Can Crestall.

Les oficines del parc, situades a Can Crestall, s'han mantingut obertes tots els dies laborals, de les 7,30 h a les 15,00 h i s'hi han atès un total de 404 persones. La següent taula mostra el recompte de visitants a les oficines de Can Crestall.

	Illes Balears		Resta de l'Estat	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total
	Propietaris	No prop.					
Gener	5	0	2	12	0	0	19
Febrer	1		3	6	1		11
Març	11	5	3	11	3		33
Abril	4	7	10	19	17		57
Maig	14	18	9	19	11		71*
Juny	2	4	3	14	9	3	35
Juliol	2	4	6	18	6	4	40
Agost	3	11	2	5	1		22
Setembre	7	6	5	13	3	3	37
Octubre	2	4	4	16	4		30
Novembre	3	5	1	11	6		26
Desembre	5	1	4	11	1	1	23
Total	59	65	52	155	62	11	404

* Aquesta xifra inclou les persones que participaren en les reunions sectorials del nou PORN

A continuació es mostren les dades estadístiques dels visitants que han entrat al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis durant l'any 2015.

	Illes Balears	Resta de l'Estat	Alemanya	R. Unit	França	Altres països	TOTALS
Gener	75	31	70	33	9	32	250
Febrer	33	103	309	50	5	39	539
Març	145	129	484	105	6	95	964
Abril	281	195	794	404	157	288	2119
Maig	149	168	718	358	173	419	1985
Juny	72	214	353	324	57	282	1302
Juliol	55	286	153	239	125	367	1225
Agost	55	421	204	241	175	326	1422
Setembre	82	216	514	309	128	365	1614
Octubre	67	79	626	325	142	239	1478
Novembre	64	23	116	19	12	43	277
Desembre	36	32	46	57	4	19	194
TOTAL	1114	1897	4387	2464	993	2514	13369

No s'han inclòs a la taula les xifres corresponents als col·lectius que han visitat l'espai de forma concertada: escoles, grups de voluntaris, participants en activitats d'agenda, etc.

A continuació es mostren les dades relatives als visitants dels diferents col·lectius que han entrat al centre d'informació del parc.

Col·lectius	Núm.	Nombre de participants
Escoles amb educador	37	1622
Visites escolars sense educador	8	848
Escolars no concertats	3	187
Visites guiades	3	94
Activitats d'agenda	23	331
Voluntariat	3	3
Altres (autoritzats i no autoritzats)	48	1750
TOTALS		4925

En total el nombre de visites al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis l'any 2015 ha estat de **18.294**, una xifra lleugerament inferior a la de 2014, que fou de 19.887.

També és objectiu d'aquest programa editar materials per tal de donar a conèixer els itineraris del parc. Durant el 2015 s'ha reeditat el fulletó general del parc. Després de fer algunes petites modificacions en el disseny general del fulletó, en el mes de juliol es varen imprimir 500 exemplars en català, 1000 en castellà, 1500 en anglès i 2500 en alemany.

3.3.2 Programa de senyalització i manteniment d'itineraris

Els objectius d'aquest programa són garantir que hi hagi una suficient informació orientativa per poder arribar al parc així com mantenir la xarxa d'itineraris del parc i la senyalització en bon estat, per tal de què siguin transitables per als excursionistes.

A principis de 2015 s'instal·laren pals i corda a l'itinerari de sa Punta de ses Gatoves, arribant a la platja de s'Amarador, per evitar l'obertura de tiranys que feien malbé la vegetació

En el mes de juliol s'han instal·lat aquelles senyals que estaven fetes malbé o havien desaparegut. Les senyals que s'han substituït han estat:

- 3 senyals interpretatives corresponents a la fauna de garriga, el mirador de ses Fonts de n'Alis i l'estany de ses Fonts de n'Alis.
- 2 senyals panoràmiques amb els topònims Punta des Blanquer, caló d'en Perdiu, Punta de ses Gatoves i s'Amarador; i amb els topònims s'Amarador, pesquera des Marbres, Guàrdia d'en Garrot.
- 1 senyal direccional per l'itinerari de s'Amarador.
- 6 fites, tres d'elles per l'itinerari de sa Guàrdia d'en Garrot i tres per l'itinerari de s'Amarador.

Així mateix també s'ha senyalitzat el nou itinerari de s'Hort d'en Metge (veure apartat 3.3.6)

3.3.3 Programa d'interpretació i educació ambiental

L'objectiu d'aquest programa és donar a conèixer els valors patrimonials del parc natural a la població escolar i adulta, així com fomentar una actitud respectuosa amb el medi ambient.

Els itineraris i tallers que s'han ofert enguany des del parc han estat:

- Descobrir Mondragó amb na Monda
- Paisatge de marina
- El litoral de Mondragó
- El llegat dels nostres padrins
- Mosaic d'ambients
- La importància de la gestió del sistema platja-duna de s'Amarador
- Investigam la Biodiversitat (taller)
- Ornaments nadalencs amb motius de la natura (taller)
- Taller de torró d'ametlla (taller de sostenibilitat, novembre i desembre)
- Els fòssils ens expliquen el passat (taller)

Aquestes activitats educatives s'ofereixen de dilluns a divendres i van acompanyades d'una visita prèvia que es realitza al centre educatiu abans de desenvolupar l'itinerari interpretatiu, la qual serveix per introduir els alumnes en la descoberta del parc i concretar amb els mestres i professors els objectius i continguts curriculars de la sortida. Les visites prèvies se solen realitzar entre 7 i 10 dies abans de la visita al parc. Així, s'han fet 57 visites als centres escolars amb 1460 participants.

Durant l'any 2015 s'han realitzat un total de 33 itineraris interpretatius pel parc natural de Mondragó, que han suposat la participació de 1442 participants:

- *Paisatge de Marina*: 15 itineraris amb un total de 665 participants.
- *El litoral de Mondragó*: 14 itineraris amb 590 participants.
- *El mosaic d'ambients*: 1 itinerari amb 33 participants.
- *Descobrim Mondragó amb na Monda*: 3 itineraris amb 154 participants.

Així mateix, s'han realitzat els següents tallers ambientals: 35 en total, amb 979 participants:

- *Taller de sostenibilitat*: 15 tallers amb un total de 368 participants
- *Ornaments nadalencs amb motius de natura*: 16 tallers amb un total de 430 participants
- *Taller de fòssils*: 3 tallers amb un total de 150 participants
- *Taller biodiversitat*: 1 taller amb 31 participants

El parc natural ha oferit visites guiades per al públic en general, principalment els dissabtes. Durant el 2015, l'equip d'educació ambiental ha realitzat 4 visites guiades amb un total de 78 participants.

Finalment s'han realitzat 5 visites tècniques, relacionades amb aspectes concrets, com són el contraban, la població de les milanes i altres, que han comptat amb 10 persones.

	Nombre d'activitats realitzades	Nombre de participants
Visites prèvies	57	1460
Tallers ambientals	35	979
Itineraris interpretatius	33	1442
Visites guiades	4	78
ALTRES	5	10
TOTAL D'ACTIVITATS	134	3969

Taula resum de les activitats d'educació formal realitzades durant el 2015

Si comparam aquestes dades amb les de l'any anterior que foren de 3.747, el nombre de participants ha augmentat considerablement.

3.3.4 Programa d'agenda d'activitats

Durant el 2015 s'han organitzat 23 activitats d'agenda, a les quals hi han participat un total de 345 persones. A la següent taula es mostren les activitats d'agenda organitzades:

<i>Data</i>	<i>Títol de l'activitat</i>	<i>Participants</i>
17/01/2015	Recompte d'aquàtiques (Recompte a nivell internacional)	10
31/01/2015	La vida als estanys (Dia Mundial de les zones humides)	9
07/02/2015	Paisatge de marina	Suspesa
21/02/2015	Les aus marines	5
28/02/2015	Taller de fòssils (celebració Dia de les Illes Balears)	30
14/03/2015	Ses coves del Rei, un viatge a la prehistòria	18
18/04/2015	Les aus nocturnes	21
09/05/2015	La tortuga mediterrània al parc natural de Mondragó	14
23/05/2015	Demostració d'anellament científic (Dia Europeu dels parcs)	20
06/06/2015	Feim sabó tradicional	9
22/06/2015	Mondragó des de la mar amb la Balear	20
23/06/2015	Mondragó des de la mar amb la Balear	19
24/06/2015	Mondragó des de la mar amb la Balear	18
25/06/2015	Mondragó des de la mar amb la Balear	15
26/06/2015	Mondragó des de la mar amb la Balear	18
11/07/2015	De s'Amarador a s'Estret des Temps	11
08/08/2015	El cel d'estiu	18
12/09/2015	Amollada de fauna recuperada	24
10/10/2015	Dia Mundial de les aus	22
24/10/2015	Seguiment de rastres i senyals	9
14/11/2015	La utilització de les plantes en la cultura popular	21
21/11/2015	Volta en bicicleta	14
05/12/2015	Els bolets de Mondragó	Suspesa

Amollada de fauna recuperada

Les plantes en la cultura popular

3.3.5 Projecte de renovació de l'exposició del centre d'informació del parc i millora del seu espai exterior

L'objectiu d'aquest projecte és disposar d'una exposició interpretativa i millorar els voltants del centre d'informació.

A principis d'any s'instal·laren dues taules de fusta per als visitants al costat de la caseta de Ca na Martina, situada al costat del centre d'informació de ses Fonts de n'Alis.

També es realitzà una sol·licitud de planta per l'enjardinament dels voltants del centre d'informació. Les plantes sol·licitades són *Lonicera implexa* (5), *Cistus monspeliensis* (10), *Cistus albidus* (10), *Euphorbia dendroides* (5), *Lavandula dentata* (5), *Teucrium capitatum* (10), *Ruscus aculeatus* (5), *Clematis cirrhosa* (5), *Calicotome spinosa* (5), *Erica multiflora* (10), *Helicrysum stoechas* (10), *Launaea cervicornis* (5), *Phillyrea angustifolia* (5), *Thymelaea hirsuta* (5), *Hypericum perforatum* (5), *Cneorum tricoccon* (5), *Genista lucida* (5). Tot i que durant el 2015 no s'ha realitzat aquesta plantació, es preveu dur-la a terme a principis de 2016 amb alumnes de tercer i quart de primària de l'escola Blai Bonet.

Entre els mesos d'octubre i novembre s'ha dissenyat un *Projecte de disseny d'exposició per al centre d'informació del parc*, amb la finalitat de què serveixi de presentació als visitants dels valors naturals de l'espai natural i de les seves possibilitats d'ús públic.

El projecte consta d'un panell introductori amb un mapa i una descripció general del parc per una de les cares i amb un joc de llums per relacionar espècies i ambients a l'altra cara. Compta també amb 5 panells interpretatius corresponents als hàbitats més rellevants que el visitant pot veure al parc: zones humides, garrigues i boscos, litoral rocós, platges i dunes, i camps de conreu. De cada ambient s'han seleccionat els elements etnològics i de flora i fauna més destacats. Finalment el projecte preveu la creació d'una zona de cubs més interactiva.

3.3.6 Projecte de creació del nou itinerari de s'Hort d'en Metge

Amb l'objectiu de dotar l'oferta d'ús públic d'un nou itinerari que sigui compatible amb els objectius de conservació del parc s'ha habilitat un nou itinerari interpretatiu entre les finques de s'Hort d'en Metge, Can Biga i Can Parra. Les tasques han consistit en la instal·lació de senyals d'orientació i interpretatives, la realització de treballs silvícoles i de reforestació, el manteniment de les repoblacions agrícoles i la restauració d'elements etnològics.

A continuació es detallen les tasques que s'han executat amb aquest projecte. S'han dividit amb tasques pròpiament de condicionament de l'itinerari, tasques incloses en el programa de prevenció d'incendis i sanitat forestal, tasques incloses en el programa de gestió agrícola i ramadera i tasques incloses en el programa de recuperació del patrimoni etnològic.

1. Tasques de condicionament de l'itinerari:

- S'han instal·lat un total de 17 senyals: una senyal d'inici i fi d'itinerari, quatre

senyals direccionals, nou fites i tres panells interpretatius. També s'han redissenyat i instal·lat 3 senyals de cartografia general, incloent el nou itinerari. Les senyals s'han dissenyat d'acord amb el manual de senyalització vigent.

- S'ha instal·lat una taula de fusta al costat de la barraca de Can Biga.

- S'ha desbrossat la vegetació que envaïa la sínia de s'Hort d'en Metge i s'ha canviat el tancament amb pals de fusta i reixa. Les restes s'han retirat mitjançant trituració i crema. Així mateix també s'ha netejat la vegetació excessiva d'un tram del traçat del nou itinerari i s'ha fet una escala de pedra al costat de la sínia.

2. Les actuacions incloses en el programa de recuperació del patrimoni etnològic realitzades amb aquest projecte han estat:

- La reparació d'uns 152 m² de paret seca de les finques de s'Hort d'en Metge i de Can Biga i la recuperació d'una barraca de pedra situada al costat de l'itinerari. També s'ha netejat una part de la canal que hi ha devora la caseta de s'Hort d'en Metge.

Restauració de paret seca, neteja de la canaleta i d'una barraca de pedra

3. Les actuacions incloses en el programa d'incendis i sanitat forestal realitzades amb aquest projecte han estat:

- La retirada d'una instal·lació de ferro annexa al dipòsit d'incendis.
- La retirada d'uns 120 pins caiguts i/o morts aproximadament de les finques de Can Parra i de Can Biga. Les branques s'han triturat i/o cremat i els troncs s'han retirat.
- La realització d'una repoblació a les zones que havien quedades més afectades i esclarissades després del temporal. S'han plantat un total de 180 plantes: 20 mates (*Pistacia lentiscus*), 20 ullastres (*Olea europaea* var. *sylvestris*), 20 lavandes (*Lavandula dentata*), 20 aladerns de fulla estreta (*Phyllirea angustifolia*), 20 alzines (*Quercus ilex*), 50 pins (*Pinus halepensis*) i 30 romanins (*Rosmarinus officinalis*).

4. Entre les actuacions incloses en el programa de gestió agrícola i ramadera, s'ha realitzat una poda de formació i de manteniment dels garrovers i ametllers de les finques dels voltants de l'itinerari, s'han retirat arbres morts o caiguts de les finques

agrícoles i s'han col·locat els tutors que feien falta. Així mateix, també s'ha realitzat una plantació d'una desena d'arbres fruiters a la finca de s'Hort d'en Metge: 2 magraners, 2 codonyers, 2 atzerolers, 2 pruneres de frare roig, 1 cirerer i 1 albercoquer de galta roja.

Les actuacions de condicionament del nou itinerari han estat realitzades per l'associació Pro Salut Mental Estel de Llevant, des de principis de setembre fins a mitjans de desembre.

En el següent mapa es pot observar el traçat del nou itinerari de s'Hort d'en Metge.

Finalment, cal esmentar que es va obtenir l'autorització de la propietària d'una finca privada per la qual transcorre un tram de l'itinerari per permetre el pas en un tram de l'itinerari que transcorre per finca privada.

3.3.7 Projecte d'adequació de la caseta de Can Cano

L'objectiu d'aquest projecte és adequar la caseta de Can Cano perquè pugui ser emprada com a tal i, si escau, realitzar els tràmits administratius per obtenir els permisos necessaris per a la seva obertura com a refugi.

Durant el 2015 s'ha redactat un projecte refós de canvi d'ús de caseta d'eines a refugi, i canvi de bany, i construcció d'aljub i fossa sèptica per part de l'arquitecte Josep Llobet Brossa.

3.3.8 Projecte de seguiment del funcionament dels aparcaments del parc

L'objectiu d'aquest projecte és dur a terme un seguiment del correcte funcionament dels aparcaments de Ca sa Muda i de Ca na Martina, que des del dia 1 de novembre de 2013 són gestionats per l'associació s'Estel de Llevant.

Dia 4 de febrer, poda d'una part de les mates de l'aparcament de ses Fonts de n'Alis.

Durant el 2015 s'han realitzat una sèrie de visites per tal de supervisar el compliment del plec de prescripcions tècniques del corresponent contracte. L'adjudicatari s'ha encarregat de mantenir les instal·lacions en correcte estat de funcionament i neteja.

Durant l'explotació del servei, l'adjudicatari ha reservat un nombre de places pel personal del parc i per a les persones que han realitzat una activitat d'agenda, voluntariat o alguna altra activitat organitzada per l'espai natural.

D'altra banda, els propietaris de finques privades ubicades en l'àmbit del parc natural i les persones empadronades al municipi de Santanyí han estacionat gratuïtament als dos aparcaments.

En el contracte de gestió estan inclosos com a millora de la proposta econòmica i tècnica quaranta-cinc jornals anuals d'una brigada de manteniment i conservació a disposició de l'espai natural protegit. L'equip de gestió del parc s'ha encarregat de fixar el calendari i supervisar les tasques a realitzar per part aquesta brigada. Durant els mesos d'agost i setembre aquesta brigada ha realitzat tasques de manteniment, principalment la neteja d'itineraris i àrees recreatives i el buidatge de les papereres del parc. Puntualment també ha ajudat a la brigada del parc a dur a terme altre tipus de tasques de conservació.

Per altra banda, els dies 16, 17 i 18 de juliol es pintà una zona verda per a 17 aparcaments a la costa de baixada a la platja de ses Fonts de n'Alis, que estan reservats per als treballadors de la zona. Aquesta actuació estava inclosa en la *"Proposta de reordenació dels accessos al parc natural de Mondragó"*, redactada el mes de maig de 2014 i aprovada per l'Ajuntament de Santanyí.

En el mes d'octubre es va emetre la factura corresponent al cànon establert segons les clàusules del contracte. S'Estel de Llevant va fer el pagament a principis del mes de desembre.

Durant l'any, el concessionari ha aplicat les tarifes previstes en el plec de prescripcions tècniques del contracte:

- Cotxes: 5€/dia
- Motos : 2 €/dia
- Vehicles amb remolc, caravanes, microbusos i similars: 9€/dia
- Autobusos: 12 €/dia

L'horari d'aplicació de les tarifes ha estat de les 9.00 h a les 20.00 h, des del dia 1 d'abril fins al dia 31 d'octubre.

Les dades facilitades per s'Estel de Llevant sobre l'ocupació dels aparcaments al llarg de 2015 han estat les següents:

	ses Fonts de n'Alis	s'Amarador	Totals
Cotxes	38.371	26.770	65.141
Especials	2.791	3.460	6.251
Motos	612	759	1.371
Autobusos	33	3	36
Caravanes	19	20	39

(dades recollides a la memòria de 2015 del Servei d'explotació dels aparcaments situats en el parc natural de Mondragó)

3.4 Àrea d'investigació i seguiment

3.4 Àrea d'investigació i seguiment

Els objectius fonamentals dels programes i projectes inclosos en aquesta àrea són millorar el nivell dels coneixements sobre les espècies i els ecosistemes presents al parc natural i permetre l'avaluació de les amenaces existents i dels resultats de les accions de gestió.

3.4.1 Programa de seguiment meteorològic

L'objectiu d'aquest programa és disposar de dades de les principals variables meteorològiques per caracteritzar el clima local i per establir relacions entre les variables climatològiques i la dinàmica dels ecosistemes.

El parc compta amb una estació meteorològica situada al costat del centre d'informació de ses Fonts de n'Alis. El personal del centre d'informació ha recollit diàriament les dades referents a precipitació, temperatura màxima i mínima, evaporació i tipus de meteors. Les dades es prenen a les 9 h a l'estiu i a les 10 h a l'hivern i són enviades mensualment a l'Institut Meteorològic de les Illes Balears.

	<i>T^a màx. mitjana (°C)</i>	<i>T^a mín. mitjana (°C)</i>	<i>T^a mitjana (°C)</i>	<i>Pluja (mm)</i>
Gener	15,1	5	10,1	23,3
Febrer	14,2	5,6	9,9	76,7
Març	16,5	8,2	12,4	61,3
Abril	19,5	10,2	14,8	0,2
Maig	24,9	13,9	19,4	1,1
Juny	28,2	17,3	22,8	7,2
Juliol	30,9	22	26,5	16
Agost	30	21,5	25,8	30,1
Setembre	27,1	18,2	22,7	79
Octubre	23,5	5,4	19,5	38,3
Novembre	20	10,9	15,3	33,8
Desembre	18,6	9	13,8	5,5
MITJANES	18,6	9	13,8	5,5
TOTAL PLUJA				372,5

3.4.2 Programa de seguiment d'hàbitats i espècies

L'objectiu d'aquest programa és conèixer l'estat de conservació dels hàbitats i espècies prioritàries, detectar canvis o tendències que permetin avaluar si les mesures de gestió aplicades al parc obtenen els resultats desitjats i ampliar la informació existent sobre la biodiversitat de la zona.

A continuació es fa un llistat de les actuacions que s'han realitzat durant el 2015:

- S'han realitzat quatre mostrejos de les aigües dels estanys de ses Fonts de n'Alis i de s'Amarador, en els mesos de febrer, abril, juliol i novembre, d'acord amb el pla de mostreig corresponent a 2015 definit per la Direcció General de Recursos Hídrics. El seguiment de la qualitat de les aigües s'ha duit a terme a dos punts de l'estany de s'Amarador i a dos punts més de l'estany de ses Fonts de n'Alis. Les mostres s'han lliurat al Laboratori de l'Aigua de la Conselleria i una vegada analitzades s'han entregat els resultats al parc.
- S'ha realitzat un "Estudi de seguiment de la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*)". Mitjançant aquest estudi, realitzat per Insula, Geochelone Sulcata S.L., s'han realitzat les següents accions:
 - Estimació de paràmetres demogràfics que permeten determinar l'abundància o densitat de la població del parc.
 - Determinació de l'estructura poblacional en classes d'edat i raó de sexes.
 - Disseny d'una metodologia de seguiment aplicable de manera constant i a llarg termini a l'espai natural protegit.
 - Identificació dels impactes negatius que afecten a l'espècie.
 - Planificació de mesures per tal de minimitzar aquests impactes negatius.
- S'ha fet la revisió, manteniment i seguiment de l'ocupació dels refugis artificials i caixes niu instal·lades al parc. S'han realitzat visites cada 10 dies durant el període de reproducció entre final de març i juny, que finalment s'han allargat fins la primera quinzena de juliol per tal de poder detectar terceres postes. Aquestes tasques han estat realitzades per la biòloga Cristina Fiol París.

- S’han realitzat diverses jornades d’anellament concentrades en dos períodes concrets; un entre abril i juny, abastant part de la migració prenupcial i la reproducció de les aus, i l’altre el mes d’octubre, agafant part de la migració postnupcial. La localització ha estat la mateixa que a les últimes campanyes realitzades, és a dir, a un camp agrícola al costat del torrent de s’Amarador. Aquestes jornades han estat realitzades també per Cristina Fiol París.
- S’han recollit per part dels treballadors del parc totes les observacions naturalístiques que s’han considerat d’interès. Les més destacades es detallen a continuació:
 - *Aegypius monachus* (volor): un exemplar dia 25 de febrer a Can Canonge.
 - *Pandion haliaetus* (àguila peixatera): un exemplar els dies 6 i 8 de març i dia 8 de maig a la zona de ses Fonts de n’Alis, i un exemplar dia 9 de maig a s’Amarador.
 - *Falco vespertinus* (xoriguer cama-roig): un exemplar dia 12 de maig a Can Cano. Considerat migrant escàs a Mallorca
 - *Falco naumanni* (xoriguer petit): 2 exemplars dia 12 de maig a la zona de s’Amarador. Considerat migrant rar a Mallorca
 - Cal destacar que en el mes de juny es trobà un niu de *Milvus milvus* (milana) per primera vegada al parc des de la seva declaració.

3.4.3 Projecte de cartografia d’hàbitats i espècies

L’objectiu d’aquest programa era, d’acord amb les previsions del pla de gestió Xarxa Natura 2000 de Mondragó, tenir cartografiats els diferents hàbitats i espècies del parc natural de Mondragó, així com avaluar en base a criteris tècnics el seu grau de conservació.

L’elaboració i actualització de la cartografia d’hàbitats i espècies era una actuació que havia de fer-se per part del Servei de Planificació de la Conselleria. Això no obstant, durant el 2015 no s’ha duit a terme.

3.4.4 Programa de foment de la investigació al parc

Entre els objectius d'aquest programa s'hi troben la potenciació de noves vies d'investigació dins el parc, l'obtenció de nova informació científica que pugui ser útil per a la gestió de l'espai o reforçar els vincles de col·laboració amb els centres d'investigació.

Durant el 2015, l'equip del parc ha donat suport a les investigacions fetes en temes de contraban per part de Tomàs Mut.

A mitjans del mes de desembre, en una prospecció de camp al parc per part d'un educador ambiental s'han localitzat el que probablement siguin les surgències conegudes com a Fonts de n'Alis.

3.5. Àrea de participació

3.5 Àrea de participació

L'àrea de participació inclou totes les actuacions encaminades a difondre els valors del parc natural entre la població, així com fomentar la seva integració dins la societat, especialment la local.

3.5.1 Programa de comunicació

L'objectiu d'aquest programa és el de donar a conèixer el parc a la societat i difondre les seves possibilitat d'ús públic i les activitats de gestió realitzades.

Cada mes s'ha fet difusió de les activitats d'agenda programades a les xarxes socials, a la pàgina web de balearsnatura.com i a la de l'Ibanat. Així mateix, també se n'ha fet difusió per correu electrònic. També s'ha informat d'aquelles actuacions de gestió que s'han considerat més destacades.

Durant tot l'any s'han recollit les notícies de premsa que surten als mitjans de comunicació, tant aquelles referents directament amb el parc natural de Mondragó, com aquelles notícies més generals relacionats amb les espais naturals protegits (veure recull de premsa 2015).

3.5.2 Programa de voluntariat

Les activitats de voluntariat ambiental que es desenvolupen dins el parc natural tenen com a objectiu la promoció i participació de totes aquelles entitats cíviques o associacions interessades en la conservació del medi i la difusió de valors ambientals. Les tasques que es duen a terme amb grups de voluntariat s'emmarquen principalment dins objectius de conservació i restauració dels hàbitats o manteniment d'infraestructures i equipaments.

La col·laboració i relació amb ONGs o entitats com Greenpeace, Associació Boscos de Balears, Associació s'Alzina, Creu Roja, etc. constitueix una eina de gestió per a la conservació del parc natural.

Del 2015 es pot destacar la participació en tasques de manteniment de repoblacions fetes en anys anteriors dels alumnes de l'IES Santanyí. Amb aquesta col·laboració s'ha aconseguit implicar els alumnes del municipi en les tasques de conservació del parc.

Enguany s'han desenvolupat 3 accions de voluntariat en les quals han participat un total de 83 persones:

- *Neteja del caló des Savinar.* Dia 9 de maig es va realitzar una activitat de voluntariat de neteja dels residus acumulats a la vorera del caló des Savinar i dels plàstics i altres materials que hi havia dins la mar. Els residus es varen separar en vidres, plàstics, orgànics i altres deixalles, i es dugueren a tirar al punt verd municipal. En total es retiraren 8 sacs de fems. Hi participaren 14 persones de Greenpeace. L'activitat fou conduïda per un educador del parc.

Voluntaris de Greenpeace netejant el caló des Savinar

- *Manteniment de la repoblació de sa Punta de ses Gatoves.* Dia 16 de juny un grup de 9 alumnes de 3r i 4t curs de secundària de l'IES Santanyí i dos professors va realitzar tasques de manteniment de la repoblació de sa Punta de ses Gatoves, una de les zones que l'any anterior s'havia reforestat amb una activitat de voluntariat. L'activitat fou coordinada per l'equip d'educació ambiental i la brigada de conservació del parc.
- *Tasques de voluntariat a la platja de s'Amarador.* Diumenge dia 18 d'octubre unes 60 de persones del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB) i de Decathlon realitzaren una jornada de voluntariat ambiental a la platja de s'Amarador, al parc natural de Mondragó. A la iniciativa també hi col·laborà la Fundación Biodiversidad, a més d'uns 10 submarinistes d'ISURUS i ZOEA, que realitzaren una tasca de neteja del litoral. Els voluntaris, dirigits per monitors del GOB, desmuntaren i retiraren part de les restes de posidònia que des de fa anys estaven acumulades artificialment darrera del sistema dunar de la platja de s'Amarador.

3.5.3 Programa de la Junta Rectora

Durant el 2015 no s'ha celebrat cap reunió de la Junta Rectora del parc.

3.6. Àrea de manteniment

3.6 Àrea de manteniment

L'àrea de manteniment inclou totes les actuacions que tenen per finalitat mantenir en bon estat els valors, béns, infraestructures i equipaments del parc natural.

3.6.1 Programa de manteniment general

L'objectiu d'aquest programa és mantenir els equipaments i altres béns del parc en bon estat.

A continuació es fa un llistat de les actuacions més rellevants que s'han duit a terme dins aquest programa.

En el mes de febrer de 2015 s'arreglà la teulada de la caseta de la finca de Can Cano, que s'havia fet malbé amb el temporal.

En aquest mateix mes també repararen les goteres de la sala del pati de les oficines de can Crestall.

A principis d'any es va instal·lar un tancament amb pals al voltant del safareig i la sínia de s'Hort d'en Metge per evitar el pas de les persones.

A mitjans del mes de juny s'ha arreglat la barrera de fusta de l'entrada de la finca pública de Can Casetes.

Els dies 7 i 8 d'octubre es dugueren a terme unes jornades de col·laboració entre la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca i l'Ajuntament de Santanyí, durant les quals la brigada de l'IBANAT i la municipal retiraren residus, electrodomèstics planxes, plàstics, i enderrocs a la travessia del camí de Son Marimon. Una vegada retirats els residus, es realitzà una plantació amb espècies pròpies de l'hàbitat, com mates, ullastres i estepes, a la vorera del camí (veure apartat 3.1.3) Finalment també s'instal·laren senyals que recorden la prohibició de llençar-hi residus. L'objectiu és conscienciar els ciutadans en el respecte al medi ambient i recordar-los que l'abocament de residus dins un espai natural protegit és una actuació il·legal i sancionable.

Abocador a la travessa del camí de Son Marimon

Tasques de restauració de l'abocador

A principis de juliol de 2015 es va detectar un nou abocament de residus a la zona de ses Dobleghades (matalassos, electrodomèstics, fustes, plàstics, ferralla, etc.), que foren retirats per una brigada de l'Ajuntament de Santanyí.

A principis del mes de novembre es varen detectar algunes taules i bancs romputs a l'àrea recreativa de ses Fonts de n'Alis. Per tal d'evitar que els visitants es fessin mal, es va col·locar una cinta dissuasòria. Tot i que aquests desperfectes foren comunicats degudament a l'IBANAT, a finals d'any encara no havia estat possible reparar-los. Això no obstant es preveu que es faci a principis de 2016.

Bancs i taules espenyats a l'àrea recreativa de ses Fonts de n'Alis

3.7 Àrea de vigilància

3.7 Àrea de vigilància

Aquesta àrea inclou les actuacions de vigilància que es duen a terme al parc per garantir la conservació dels valors naturals i el compliment de la normativa.

3.7.1 Programa de vigilància

La vigilància del parc recau principalment en l'agent de medi ambient destinat al parc, amb el suport puntual d'altres agents de medi ambient, el qual s'encarrega d'aixecar les actes pertinents en cas de detectar incompliment de la normativa vigent.

El personal del parc també participa indirectament en tasques de control i vigilància, i en cas de detectar alguna irregularitat ho comunica a l'agent de medi ambient responsable.

Incidències

- Durant els mesos d'estiu, tot i la creació d'una zona verda d'estacionament gratuït per als treballadors dels establiments turístics de la zona de ses Fonts de n'Alis, s'han tornat a detectar vehicles estacionats irregularment a l'esplanada de darrera el xibiu (DPMT).
- A mitjans del mes de setembre un es va detectar l'eliminació d'una part del canyet dels voltants de l'estany de s'Amarador.
- També en el mes de setembre es va trobar un nou abocament de residus a la zona des caló des Savinar.
- A principis d'octubre es va detectar al costat de l'estany de ses Fonts de n'Alis la reconstrucció d'una paret seca amb trossos de vidre al damunt.
- A mitjans del mes d'octubre s'emeté un informe per part de l'AMA en el qual deixava constància que a un pinar al costat de la platja de s'Amarador hi ha dues caravanes abandonades.
- A principis de novembre s'aixecà una acta per la construcció d'una caseta al principi del camí de ses Doblegades.
- Durant el 2015 s'ha retirat la iurta que s'havia instal·lat il·legalment en una parcel·la privada en anys anteriors.

3.8 Àrea d'administració

L'àrea d'administració conté els recursos materials i les actuacions administratives necessàries per al bon funcionament del parc natural.

3.8.1 Programa de despeses corrents

Durant el 2015 s'ha efectuat el pagament de les despeses corresponents a assegurances, combustible i manteniment de vehicles, taxes, tributs, electricitat, telèfon i vestuari. Algunes d'aquestes despeses es realitzen directament des de les oficines de l'Ibanat de Palma. A les oficines del parc es codifiquen i trameten factures relacionades amb les diferents àrees i programes del parc. Cada mes es realitza una caixa mensual de les despeses menors.

3.8.2 Programa de gestió administrativa

L'objectiu d'aquest programa és realitzar totes les gestions administratives necessàries per a la realització del programa anual d'execució.

Durant el 2015 s'han realitzat tasques administratives diverses:

- Tasques administratives relacionades amb el personal del parc: realització de previsions mensuals de quadrants, quadrants executats, incidències, vestuari, etc.
- Tasques administratives d'atenció al públic, telefònica i presencial a les oficines de Can Crestall.

Així mateix també s'han planificat, coordinat i supervisat les actuacions incloses en les diferents àrees de gestió del programa anual d'execució de 2015: conservació, ús públic, manteniment, seguiment, etc.

Des del parc s'han redactat 33 informes al llarg del 2015 (cal esmentar que els informes PORN no s'han fet des del parc, sinó des del Servei de Planificació de la Conselleria).

En el següent quadre es detallen els expedients tramitats i els motius de sol·licitud d'informe:

TIPUS D'INFORME	QUANTITAT
Informes per a activitats esportives, d'oci o turístiques	12
Informes per a filmació o reportatge fotogràfic	5
Informes per a activitats de voluntariat ambiental	4
Informes sol·licitats per particulars, entitats o administracions per a col·laboracions i per a la investigació	2
Altres informes	10

3.8.3 Programa de la botiga del centre d'informació

L'objectiu d'aquest programa és el d'oferir als visitants del parc la possibilitat d'obtenir productes dels espais naturals protegits de les Illes Balears i productes de la comarca.

A la següent taula queden reflectides les vendes de l'any 2015 (98 articles i 283,05 euros), amb els pertinents ingressos mensuals en euros:

	Total articles	Total vendes
Gener	8	29,30
Febrer	4	35,50
Març	28	27,40
Abril	11	24,45
Maig	22	84,90
Juny	8	22,60
Juliol	1	0,25
Agost	1	10
Setembre	4	14,60
Octubre	6	24,85
Novembre	2	6
Desembre	3	3,30
	98	283,05

3.8.4 Programa de formació i documentació

Entre els objectius d'aquest programa s'hi troba disposar d'un equip de treballadors format i capacitat per a la gestió i planificació de l'espai natural protegit.

Durant el 2015, un dels educadors ambientals ha realitzat un curs de monitor d'activitats pedagògiques forestals. Així mateix, les informadores, brigada, auxiliar administratiu i tècnica han assistit a un curs de treball en equip.

El parc natural disposa a les oficines d'un punt especialitzat de consulta de documentació sobre espais naturals protegits, biodiversitat i medi ambient, tant per al públic interessat (investigadors, estudiants, etc.) com per a l'equip de gestió.

3.9 Àrea de planificació

L'àrea de planificació té com a objectiu planificar adequadament tots els aspectes que intervenen en la gestió del parc mitjançant la redacció dels documents de planificació que estableix la normativa.

3.9.1 Programa d'instruments de planificació del parc

A finals de 2015 per part de la direcció del parc s'ha redactat el programa anual d'execució (PAE) de 2016, en el qual s'hi han detallat cada una de les actuacions a executar al llarg de l'any, agrupades en projectes o programes, que s'han classificat en 10 àrees de gestió.

Durant el 2015 s'ha aprovat el Pla de Gestió Natura 2000 de Mondragó, mitjançant el *Decret 14/2015, de 27 de març, pel qual s'aproven cinc plans de gestió de determinats espais protegits xarxa Natura 2000 de les Illes Balears*. L'objectiu d'aquest Decret és aprovar les mesures de conservació necessàries en resposta a les exigències ecològiques dels tipus d'hàbitats naturals i de les espècies d'interès comunitari presents en les zones especials de conservació (ZEC) i en les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA).

Finalment, des del Servei de Planificació es va contractar la redacció dels documents tècnics per a l'elaboració d'un nou Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN) de Mondragó, que varen ser redactats per l'empresa Lavola.

3.10 Àrea d'avaluació

L'àrea d'avaluació inclou les accions que tenen com a objectiu avaluar els resultats de les accions previstes als documents de planificació vigents, així com l'adequació dels resultats als objectius inicials.

3.10.1 Programa d'avaluació

La principal actuació dins aquest programa és valorar el grau de compliment del programa anual de 2015 mitjançant l'elaboració d'aquesta memòria de gestió, que recull totes les actuacions que s'han realitzat dins cada àrea de gestió, programa i projecte.